

Praha, 27. května 2021

Politická rizika jsou časovanou bombou

V celém světě – včetně Evropy – významně roste sociální a politické napětí s potenciálně negativním dopadem na ekonomiku a firmy

Sociální napětí, a z toho pramenící riziko občanských nepokojů, se může ve světě – včetně Evropy – zvýšit až desetinásobně. Dopady pandemie na světovou ekonomiku načas odsunuly do pozadí politická rizika – zejména pak zvýšený protekcionismus a dopady Brexitu – nebo rizika spojená se sociálními nepokoji, vnitřními konflikty či nebezpečím terorismu. Tato rizika však nezmizela. *„Vliv nestabilními politického prostředí na ekonomiku se stal velmi zásadním. Pandemie Covid-19 sice odsunula politická rizika do pozadí. To neznamená, že přestala existovat. Naopak vinou koronavirové krize se mohou ještě prohloubit. Podle analýzy Coface se například riziko občanských nepokojů může zvýšit až desetinásobně,“* upozorňuje Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny COFACE pro Českou republiku a Slovensko

Protiepidemická opatření jako zdroj napětí

Podle analýzy společnosti Coface, globálního lídra v pojištění pohledávek firem a obchodních rizik, roste v mnoha zemích světa nebezpečí občanských nepokojů. Opatření vlád na omezení šíření koronaviru jsou totiž novým zdrojem napětí, přičemž neovlivní pouze země, které již zažily sociální otřesy před krizí. *„Napětí může vzniknout i vinou negativních dopadů recese na zaměstnanost, příjem domácností a zvyšování sociální nerovnosti. Po tom, co vlády na celém světě zavedly rekordní stimulační balíčky na odstranění dopadů krize, mohou případná úsporná opatření, která budou následovat, vyvolat nová politická rizika,“* konstatuje Jan Čarný.

Na hodnocení politických rizik používá Coface model, který zahrnuje dvě hlavní kategorie: bezpečnostní rizika a rizika spojená s politickou a sociální nestabilitou. V nejnovější aktualizaci indexu Coface uvádí jako nejrizikovější země z politického hlediska Írán, Súdán, Sýrie a Venezuelu. Politické riziko se však netýká pouze těchto zemí, je to celosvětový problém. Pandemie zvýšila rizika jak v rozvíjejících se, tak i vyspělých zemích. *„Kromě toho, pandemie odhalila rostoucí nerovnosti v příjmech v rámci jednotlivých zemí. Giniho koeficient, stěžejní index pro měření nerovností ve společnosti (vyšší hodnota naznačuje nárůst nerovností), by mohl v rozvíjejících se a rozvojových zemích vzrůst o téměř 6 %,“* upozorňuje Jan Čarný.

Růst napětí v Evropě

Giniho koeficient by se podle analýzy Coface mohl zvýšit i v rozvinutých zemích. A to včetně Evropy, kde se jeho růst odhaduje o 3,5 % až 7,3 % v závislosti na trvání a intenzitě protiepidemických omezení. *„Tento nárůst nerovností by mohl přetrvávat, což pozorujeme po všech pandemiích 21. století – SARS v roce 2003, H1N1 v roce 2009, MERS v roce 2012, Ebola v roce 2014 a Zika v roce*

2016. Pět let po vypuknutí pandemie by mohl Giniho koeficient zůstat v průměru o 1,25 % vyšší ve srovnání s původní úrovní. Čím silnější je recese, tím větší bude tento efekt v důsledku přetrvávající nezaměstnanosti pracovníků s nízkou kvalifikací," řekl Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny COFACE pro Českou republiku a Slovensko.

Nárůst ekonomických nerovností může být ve skutečnosti ještě výraznější. „Expanzivní měnová a fiskální politika zavedena v reakci na krizi nerovnosti v krátkodobém horizontu utlumila. A to díky posilování systémů sociální ochrany a ochrany pracovních míst. Ale mnohé rozvíjející se a rozvojové země nebudou mít rozpočtový prostor k udržení těchto výrazných sociálních výdajů, které jsou již nyní nižší než ve vyspělých ekonomikách," upozorňuje Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny COFACE pro Českou republiku a Slovensko.

Dopady na zaměstnanost a nerovnosti tak ještě vzrostou. Institucionální rámec a systémy sociální ochrany jsou zejména v zemích jižní a jihovýchodní Asii, jako i v Indii, Malajsii, Indonésii a Filipínách, ale také v zemích Latinské Ameriky, křehké. Nárůst ekonomických nerovností tak zřejmě podpoří zvyšování sociálních nerovností, a ještě více oslabí nejzranitelnější socioekonomické skupiny.

Nárůst nepokojů rok po pandemii

„Skrytou částí ledovce by mohlo být výrazné zvýšení politických rizik. Nárůst příjmové nerovnosti spojený s nespokojeností veřejnosti s vládami při řešení pandemie by mohl vést k růstu sociálního napětí," upozorňuje Jan Čarný. Podle MMF je nerovnost jedním z hlavních nositelů sociálních nepokojů, které se v průměru objeví rok po pandemii a mají výrazný vliv na ekonomiku. Ta by podle odhadů po roce a půl měla zůstat 0,25 procentního bodu pod předkrizovou úrovní.

Měkčí přístup USA

Výrazný podíl na růstu napětí mají i ochranná opatření vlád či obchodní války. Za vlády amerického prezidenta Donalda Trumpa byly ostře sledovanými zejména zhoršující se obchodní vztahy USA s Čínou a Evropskou unií. „Principy mezinárodního obchodu současného prezidenta Joe Bidena jsou v porovnání s jeho předchůdcem jiné. Trump upřednostňoval politiku America First založenou v mezinárodním obchodě na clech a další sankcích. Prezident Biden má trochu měkčí přístup, chce však čelit konkurenceschopnosti Číny a zavést nová pravidla na ochranu životního prostředí a pracovních sil. Politika USA je tak předvídatelnější a dá se předpokládat větší spolupráce se spojenci v různých otázkách. Zahraniční politika USA by tak měla být transparentnější," dodává Ján Čarný.

Čína se však bude také snažit posílit svou globální pozici. Zaměřuje se na Evropu jako na jeden z nejatraktivnějších regionů pro čínský obchod a investiční expanzi. Na jedné straně je Evropa otevřená využít výhody spolupráce s Čínou, ale na druhé straně ji znepokojují otázky lidských práv a pracovních podmínek v Číně. To zjevně také zabrzdilo investiční dohodu mezi Čínou a EU.

Je však důležité, aby se při tomto růstu napětí dokázaly firmy chránit. „Kromě nástrojů určených na ochranu v případě vládního selhání by si firmy měly zajistit podrobněji analýzy zemí, v nichž jsou indikovány politická rizika s případným zásadním dopadem na byznys," upozorňuje Ján Čarný,

P R E S S R E L E A S E

generální ředitel pojišťovny COFACE pro Českou republiku a Slovensko.

Coface: for trade - Building business together

70 let zkušeností dělá ze společnosti Coface předního světového odborníka na pojištění pohledávek, řízení rizik a globální ekonomiku. Naším posláním je pomáhat firmám v jejich rozhodování o finančních rizicích spolupráce s obchodními partnery a asistovat jim se zabezpečením inkasa pohledávek. Jsme partnerem, který profesionálně hodnotí finanční rizika obchodní spolupráce a přispívá tak rozvoji a ochraně obchodních vztahů našich klientů. Celosvětově podporuje skupina Coface 50 000 klientů. V roce 2019 zaměstnávala přibližně 4250 osob ve 100 zemích světa a její obrat dosáhl 1,5 miliardy EUR.

www.coface.com

COFACE SA. je kotována na burze Euronext Paris
ISIN: FR0010667147 / Ticker: COFA

Kontakt pro média:
Milan Kříž, BenesConsulting Group s.r.o., +420 602 266 316
milan.kriz@benesgroup.cz